

Posudek diplomové práce

Diplomantka: Sandra Bartošová

Název práce: Změny v trestním právu v období první ČSR

Konzultant: JUDr. et Mgr. Vendulka Valentová

Diplomová práce studentky závěrečného ročníku magisterského studia Fakulty právnické ZČU v Plzni Sandry Bartošové se zařadila mezi skupinu diplomových prací na Katedře právních dějin, které se věnují období tzv. první republiky, tzn. let 1918 – 1938.

Diplomantka se ve své práci věnuje jednomu ze zajímavých témat nejenom z pohledu historického vývoje, ale i současnosti. Hlavním tématem je otázka nové kodifikace trestního práva na našem území v období první ČSR a úsilí, které s tímto problémem bylo spojeno.

Na úvod je nutno poznamenat, že se autorka zhostila svého úkolu vcelku dobře. Studentka byla schopna provést analýzu této problematiky, zhodnotit složitý proces a jeho důsledky.

Diplomová práce je kromě úvodu a závěru rozdělena zřejmě do tří zásadních kapitol. Slovo „zřejmě“ z toho důvodu, že diplomantka pozapomněla kapitoly a podkapitoly očíslovat, což způsobuje značnou nepřehlednost v textu.

V kapitole první své práce autorka popisuje stručně vývoj trestního práva od jeho vzniku do počátku 19. století, kdy došlo k vydání trestního zákoníku Josefa I. V trestním právu docházelo postupně během 17. století k potlačování personality práva. Trestní zákoníky postupně nahradily trestní normy, vyplývající pro šlechtu z OZZ (1627) a pro měšťany z Koldínových práv městských království českého (1579). Šlo o to, sjednotit trestní právo v praxi. Pro země Koruny české bylo r. 1707 vyhlášeno „Nové útrpné a hrdelní právo“ Josefa I. (Josefina), které bylo vypracováno podle zemského řádu soudního Ferdinanda III. z r. 1656 a bylo prvním trestním zákoníkem, který platil na území českého státu. Tzv. „Ferdinandeu“ autorka nezmiňuje. Trestní zákonodárství se vyvíjelo v rámci rakouského mocnářství samostatně. Na našem území platilo zřízení zemské a městská práva, v jednotlivých rakouských zemích platily zvláštní zemské řády soudní („Landgerichtsordnungen“).

Na rakouském území tedy dlouhou dobu neexistovalo žádné kodifikované trestní právo. Soudci se řídili obyčejovým právem. První písemné zmínky o trestních zákonech nacházíme v již zmíněných zemských soudních řádech („Landgerichtsordnungen“). Na říšské úrovni platil od r. 1532 hrdelní řád císaře Karla V. („Constitutio Criminalis Carolina“, dále také jako „Carolina“), který měl přednost před zemskými zákony, které tak platily pouze subsidiárně. Tato informace v diplomové práci také chybí. Rozsáhlejší analýza je věnována trestním zákoníkům Marie Terezie a Josefa II.

Další kapitola (druhá) zavádí čtenáře do období 19. století, kde autorka cíl svého výzkumu zaměřila na významné normy trestního práva z roku 1803 a 1852. Tím končí její exkurs do problematiky vývoje trestního práva a následuje závěrečná, stěžejní kapitola diplomové práce, která se již věnuje vývoji trestního práva v období první ČSR. Autorka provádí podrobný rozbor

a komparaci novel trestních kodexů s jejich původními záměry. Analyzuje také problém tzv. vedlejších trestních zákonů, které se jeví jako důležitou součástí trestního práva. Svoji pozornost soustřeďuje na rozsáhlé kodifikační práce, zejména na profesorskou osnovu z roku 1926 a úřednickou osnovu z roku 1937. Velká pozornost je věnována důležité normě trestního práva, kterým byl jistě zákon na ochranu republiky vydaný v roce 1923. Třicátá léta přinesla rovněž řadu dílčích změn v oblasti trestního práva, které v podstatě znamenaly částečnou kodifikaci. K dalším novelám trestního práva radíme také zákon č. 48/1931 Sb. z. a n. o trestním soudnictví nad mládeží. Zákon pracoval s pojmem mladistvý, kterou se rozuměla osoba od 14 do 18 let. Osoby pod čtrnáct let byly označovány jako nezletilé a nebyly trestně odpovědné za své činy. Výjimku však tvořily takové činy, za které bylo možné uložit trest smrti. V takovém případě, u osoby nejméně 12 let staré, musel poručenský soud nařídít ochrannou výchovu v domově nebo v léčebně. Trestný čin se nazýval provinění, stejně jako dnes. Je na škodu práce, že se autorka více tomuto zákonu a jeho podrobnější analýze nevěnovala.

V závěru své kvalifikační práce autorka hodnotí výsledky svého výzkumu a provádí komparaci současného vývoje s první republikou a dochází k zajímavým závěrům, které se určitě stanou předmětem diskuse v rámci obhajoby diplomové práce.

Po formální stránce je nutno konstatovat, že autorka v rámci možností dodržela normu předepsanou pro psaní diplomových prací, čerpala z dostupných pramenů a literatury, uvedla

poznámky do textu, kde seznam odkazů je uveden na s. 62 – 70. Při svém výzkumu je na škodu celé práci, že autorka nevyužila ke svému bádání více zdrojů, zvláště zákonných norem. Práce tím, že kapitoly nejsou číslovány, se stává nepřehlednou. Diplomová práce neobsahuje seznam literatury, pramenů a internetových zdrojů. Autorka je uvedla pouze do seznamu citačních odkazů. Práce obsahuje anglické resumé.

S ohledem na shora uvedené skutečnosti doporučuji diplomovou práci Sandry Bartošové k obhajobě a navrhuji známku dobře až velmi dobře.

Otázky k obhajobě:

Zákon č. 48/1931 Sb. z. a n. o trestním soudnictví nad mládeží.

V Plzni 21.4.2014

JUDr. Mgr. Vendulka Valentová